

ỦY BAN NHÂN DÂN HUYỆN ĐẠI LỘC
TRƯỜNG THCS PHAN BỘI CHÂU

CHUYÊN ĐỀ CẤP HUYỆN

TÊN CHUYÊN ĐỀ:
**CÔNG TÁC TỔ CHỨC VÀ QUẢN LÝ
CÁC CÂU LẠC BỘ TRONG NHÀ TRƯỜNG**

Tháng 12 năm 2024

Chuyên đề: CÔNG TÁC TỔ CHỨC VÀ QUẢN LÝ CÁC CÂU LẠC BỘ Ở TRƯỜNG THCS

A. PHẦN MỞ ĐẦU

I. Vai trò và ý nghĩa các Câu lạc bộ trong nhà trường

Trong bối cảnh giáo dục hiện đại, các hoạt động ngoại khoá, đặc biệt là hoạt động các câu lạc bộ đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển phẩm chất và năng lực học sinh, các câu lạc bộ đã trở thành một phần thiết yếu trong chiến lược giáo dục của nhà trường. Ở trường trung học cơ sở, các Câu lạc bộ không chỉ là nơi để học sinh thể hiện niềm đam mê và sở thích cá nhân mà còn là môi trường giúp các em tiếp cận với các hoạt động vui học, rèn luyện thêm một số kỹ năng trong giao tiếp, ứng xử, rèn luyện kỹ năng mềm, phát triển năng khiếu, tạo cơ hội để các em tự xây dựng bản thân, xây dựng các mối quan hệ bạn bè và rèn luyện tinh thần làm việc nhóm. Ở cấp THCS là giai đoạn các em bắt đầu hình thành ý thức cá nhân và phát triển nhân cách, do vậy các câu lạc bộ đã hỗ trợ nhà trường trong quá trình giáo dục toàn diện và bắt đầu định hướng nghề nghiệp cho các em.

II. Lý do chọn chuyên đề

Nhằm nâng cao chất lượng giảng dạy, giáo dục kỹ năng sống và giáo dục toàn diện cho học sinh theo chương trình GDPT 2018, việc tổ chức quản lý và phát huy hiệu quả của các Câu lạc bộ trong nhà trường là vấn đề hết sức cần thiết, lãnh đạo các nhà trường phải thường xuyên quan tâm. Tuy nhiên, thực tế cho thấy công tác tổ chức và quản lý các câu lạc bộ ở nhà trường chúng tôi vẫn còn gặp nhiều khó khăn, từ việc lập kế hoạch, thu hút học sinh tham gia đến duy trì hoạt động sao cho hiệu quả. Vấn đề đặt ra là chúng ta phải có một phương pháp tổ chức và quản lý sao cho khoa học, phù hợp với điều kiện và nhu cầu của từng nhà trường? Bằng cách nào để xây dựng một hệ thống Câu lạc bộ đa dạng, thu hút nhiều học sinh cùng tham gia? Chính vì vậy, chúng tôi chọn chuyên đề này để chúng ta cùng nghiên cứu tìm ra các phương pháp, chiến lược và kỹ năng quản lý cần thiết để tổ chức và điều hành các Câu lạc bộ tại trường THCS một cách hiệu quả.

B. PHẦN NỘI DUNG

I. Thực trạng về hoạt động các Câu lạc bộ hiện nay trong nhà trường

1. Những ưu điểm

Hàng năm, Hiệu trưởng ban hành quyết định thành lập và bổ sung các Câu lạc bộ, Ban chủ nhiệm ngay đầu năm học; giao tổ trưởng chuyên môn quản lý trong việc triển khai thực hiện kế hoạch, giao Phó hiệu trưởng phụ trách quản lý triển khai cấp trường; có sự thống nhất về hồ sơ, cách thức hoạt động, thời gian, địa điểm thực hiện.

Lãnh đạo nhà trường luôn quan tâm, theo sát và chỉ đạo các Câu lạc bộ tổ chức triển khai thực hiện kế hoạch sinh hoạt Câu lạc bộ khá đầy đủ, kịp thời; Chỉ đạo các tổ trưởng chuyên môn xây dựng các tiêu chí kiểm tra, có tổ chức kiểm tra, đánh giá; sơ kết, tổng kết kịp thời; Câu lạc bộ đề xuất khen thưởng HS đạt giải.

Trong những năm qua, nhà trường triển khai thành lập các Câu lạc bộ ở các tổ, nhóm chuyên môn đó là: Câu lạc bộ nhóm bộ môn xã hội, Câu lạc bộ môn KHTN, Câu lạc bộ Toán học; Câu lạc bộ Tiếng anh, Câu lạc bộ cầu lông, Câu lạc bộ bóng rổ. Các Câu lạc bộ có đủ hồ sơ theo quy định, có kế hoạch tổ chức hoạt động theo từng tháng.

Qua hoạt động của các Câu lạc bộ đã góp phần vào chất lượng giáo dục các môn học và nâng cao thành tích trong các Hội thi do Phòng giáo dục và sở giáo dục tổ chức: Giải II VHHV, giải II hội Thi tìm hiểu về đạo đức Pháp luật, giải II hội thi triển lãm Sản phẩm Stem, Giải I môn bơi lội, Học sinh giỏi huyện,...

2. Những tồn tại

Giáo viên và học sinh chưa chú trọng về việc bồi dưỡng năng lực tổ chức hoạt động các Câu lạc bộ. Một số giáo viên và học sinh chưa hiểu hết tầm quan trọng việc tổ chức hoạt động các câu lạc bộ trong nhà trường mà chỉ chú trọng nhiều vào truyền thụ kiến thức.

Ban chủ nhiệm một vài Câu lạc bộ đôi khi tổ chức bị động, hiệu quả chưa cao; Lãnh đạo nhà trường đôi khi chưa lắng nghe hết được tâm tư, nguyện vọng của thành viên Câu lạc bộ để kịp thời điều chỉnh chỉ đạo.

Việc chỉ đạo của lãnh đạo nhà trường về lên kế hoạch triển khai ra mắt các câu lạc bộ ngay từ đầu các năm học. Các Câu lạc bộ thực hiện chưa đều, chưa kịp thời theo kế hoạch đề ra vì chuyên môn chồng chéo nhiều hoạt động.

Việc tổ chức, quản lý hoạt động của các Câu lạc bộ chưa đúng với quy chế đã yêu cầu nên hiệu quả hoạt động của các Câu lạc bộ chưa cao.

Công tác kiểm tra, đánh giá về hoạt động của các Câu lạc bộ chưa tiến hành thường xuyên nên chưa tạo ra động lực và hứng thú để các em tích cực tham gia.

Nguồn kinh phí để các Câu lạc bộ tạo ra theo quy chế thì quá ít dẫn đến số lần hoạt động còn ít, tuyên dương khen thưởng chưa nhiều cho các em có thành tích cao trong Câu lạc bộ. Việc vận động và tạo ra nguồn kinh phí cho các Câu lạc bộ có thực hiện nhưng chưa nhiều, nên hoạt động còn cầm chừng.

Cơ sở vật chất của nhà trường để tạo điều kiện cho các Câu lạc bộ hoạt động còn hạn chế, chưa đảm bảo theo yêu cầu: Sân chơi, bãi tập, các phòng chức năng, dụng cụ,...

Động cơ tập luyện của một số ít học sinh chưa tốt, còn theo trào lưu bạn bè. Chưa khảo sát, điều tra tìm hiểu nguyện vọng, mong muốn của học sinh về thời gian lý tưởng để sinh hoạt, thời lượng phù hợp để vận động và tần suất tập luyện trong tuần chưa ổn định.

Có sơ kết, tổng kết nhưng chưa kịp thời rút kinh nghiệm, chưa tìm ra giải pháp khắc phục. Do kinh phí còn hạn hẹp nên việc đãi ngộ, khen thưởng học sinh chưa tương xứng.

II. Những giải pháp thực hiện:

Với những thực tế về tồn tại đó, chúng tôi đã thực hiện một số biện pháp sau:

1. Gây nhận thức cho Viên chức, học sinh và CMHS về ý nghĩa của các Câu lạc bộ

Lãnh đạo nhà trường, lực lượng cốt cán như tổ trưởng chuyên môn, Chủ tịch công đoàn, Bí thư đoàn và TPT phải nhận thức đúng tốt về mục đích, ý nghĩa, yêu cầu, tầm quan trọng tổ chức hoạt động các Câu lạc bộ. Từ đó làm cho Viên chức, học sinh và CMHS của nhà trường nhận thức một cách đầy đủ về tầm quan trọng của các câu lạc bộ, từ đó họ có sự thay đổi nhận thức và có những hành động tích cực đối với các hoạt động tổ chức các câu lạc bộ.

Tham mưu UBND xã, phối hợp ban ngành, đoàn thể tổ chức tuyên truyền cho CMHS, thông qua đó quán triệt nhận thức nâng cao vai trò vị trí của các câu lạc bộ. Họp hội đồng sư phạm triển khai các văn bản hướng dẫn thực hiện; chú trọng bồi dưỡng năng lực tổ chức hoạt động cho Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ, các giáo viên bộ môn và giáo viên có năng lực cũng như đội ngũ giáo viên chủ nhiệm cốt cán.

Thông qua các tiết trải nghiệm sinh hoạt dưới cờ, thông qua các buổi họp với Ban đại diện CMHS của lớp, nhà trường tuyên truyền về lợi ích của việc học sinh tham gia sinh hoạt các Câu lạc bộ.

2. Chỉ đạo trong việc lập kế hoạch cho các Câu lạc bộ

Nội dung, kế hoạch đảm bảo về qui trình, thời gian, khoa học và hiệu quả. Kế hoạch cụ thể cho từng hoạt động của các Câu lạc bộ, hoạt động của các hội thi.

Lập kế hoạch ngay đầu năm học có sự thống nhất của tập thể. (Từng Câu lạc bộ lập kế hoạch triển khai ở tổ, nhà trường lập kế hoạch triển khai các hội thi cấp trường có chỉ tiêu từng tổ, cụ thể từng giáo viên và thực hiện phải đúng kế hoạch.)

Lập kế hoạch cụ thể về hoạt động của Câu lạc bộ: Phân công nhiệm vụ của từng thành viên, chế độ làm việc, thời gian thực hiện, kinh phí, khen thưởng và kỷ luật,... Thiết lập các hình thức khen thưởng để động viên học sinh và giáo viên tích cực tham gia, đóng góp cho câu lạc bộ.

3. Chỉ đạo về tổ chức thực hiện cho các Câu lạc bộ

Về cơ sở vật chất: Nhà trường cần cung cấp không gian, trang thiết bị cho các Câu lạc bộ. Ví dụ: phòng máy tính cho bộ môn tin học, sân bãi cho các bộ môn thể thao. Một số câu lạc bộ có thể yêu cầu nguồn tài chính để mua sắm dụng cụ, thiết bị hoặc tổ chức các sự kiện lớn. Nhà trường có thể hỗ trợ ngân sách hoặc khuyến khích phụ huynh và cộng đồng đóng góp. Xã hội hóa từ CMHS để nâng cấp sân bãi, trang thiết bị, dụng cụ phục vụ cho các hoạt động của các Câu lạc bộ. Đối với các Câu lạc bộ cần cung cấp tài liệu tham khảo và công cụ để học sinh học tập hiệu quả.

Ví dụ: Câu lạc bộ các bộ môn xã hội, toán học có thể cần sách bài tập, hoặc câu lạc bộ khoa học tự nhiên cần thiết bị thí nghiệm đơn giản.

Về vận động kinh phí: Ban lãnh đạo, các đoàn thể, giáo viên giảng dạy các bộ môn có uy tín, thâm niên, tận dụng sự quan tâm, các mối quan hệ đối với CMHS, các mạnh thường quân để huy động kinh phí đầu tư sân bãi, trang thiết bị, dụng cụ phục vụ cho các hoạt động của các Câu lạc bộ bền vững và lâu dài.

4. Nâng cao năng lực quản lý đối với đội ngũ giáo viên và học sinh

Nâng cao trình độ chuyên môn của giáo viên qua các khóa tập huấn. Xây dựng loại hình Câu lạc bộ với hình thức có giáo viên hướng dẫn đúng với chuyên môn.

Bố trí giáo viên hướng dẫn phù hợp với từng Câu lạc bộ. Giáo viên tự ý thức nâng cao trình độ chuyên môn.

Tổ chức các buổi tập huấn, chia sẻ kinh nghiệm quản lý giáo viên và học sinh nâng cao hiệu quả điều hành và tổ chức các hoạt động.

Tham khảo các mô hình hoạt động hiệu quả từ các trường bạn để cải thiện công tác tổ chức.

5. Đổi mới phương thức tổ chức và quản lý các Câu lạc bộ

Sử dụng các công cụ quản lý trực tuyến như Google Classroom, Slack,... để quản lý công việc, theo dõi lịch hoạt động và trao đổi thông tin.

Phối hợp với các trường bạn để tổ chức các cuộc thi, các buổi giao lưu nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động của các Câu lạc bộ.

Tuyên truyền rộng rãi ở các tiết sinh hoạt dưới cờ, sinh hoạt chủ nhiệm, tiết HĐTN về lợi ích, tác dụng của việc tham gia các hoạt động của Câu lạc bộ, phát huy năng lực và phẩm chất cho cá nhân, đồng thời giáo dục định hướng nghề nghiệp cho học sinh theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018. Lãnh đạo tạo điều kiện khen thưởng thi đua đối với các thành viên có thành tích trong hoạt động.

6. Tìm hiểu cụ thể nhu cầu, nguyện vọng để tạo cơ hội cho học sinh tham gia

Cách thực hiện: Phân công giáo viên bộ môn điều tra, tìm hiểu được nguyện vọng, mong muốn của học sinh về thời gian lý tưởng để hoạt động, thời lượng phù hợp để các em tham gia, cần phải xây dựng kế hoạch hoạt động Câu lạc bộ cụ thể, rõ ràng đáp ứng được nhu cầu tham gia của học sinh và theo tình hình thực tế của nhà trường, trình Lãnh đạo và tổ chức hoạt động đúng theo quy chế.

7. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá và cải thiện hoạt động của câu lạc bộ

Tiếp tục chỉ đạo các tổ trưởng, Ban chủ nhiệm các Câu lạc bộ xây dựng bộ tiêu chí kiểm tra, có tổ chức kiểm tra, đánh giá. Sơ kết, tổng kết kịp thời. Các Câu lạc bộ đề xuất khen thưởng học sinh đạt giải hoặc có thành tích trong các hoạt động của Câu lạc bộ.

Cách thực hiện:

Sơ kết, tổng kết kịp thời rút kinh nghiệm, tìm ra giải pháp khắc phục cho năm học sau. Vận động xã hội hóa mở kinh phí cho việc đãi ngộ, khen thưởng học sinh đạt giải cho tương xứng.

Thường xuyên tổ chức các buổi thu thập phản hồi từ các thành viên về mức độ hài lòng với các hoạt động của câu lạc bộ để đánh giá hiệu quả hoạt động của từng Câu lạc bộ. Điều này giúp Ban chủ nhiệm điều chỉnh hoạt động sao cho phù hợp với nhu cầu và khả năng của học sinh.

Mỗi học kỳ, các Câu lạc bộ nên nộp báo cáo hoạt động cho lãnh đạo nhà trường. Báo cáo này cần nêu rõ các hoạt động đã tổ chức, kết quả đạt được và những khó khăn gặp phải để lãnh đạo nhà trường có hướng chỉ đạo tốt hơn.

8. Xây dựng quy chế hoạt động

Quyền và nghĩa vụ của thành viên: Mỗi Câu lạc bộ cần có một bộ quy chế hoạt động rõ ràng. Quy chế này bao gồm các điều khoản về việc tham gia, quyền lợi và trách nhiệm của các thành viên.

Ví dụ: Yêu cầu về thời gian tham gia tối thiểu, cách thức đăng ký và rút khỏi câu lạc bộ.

Kỷ luật và thưởng phạt: Để đảm bảo hoạt động của Câu lạc bộ diễn ra nghiêm túc, nhà trường cần thiết lập quy định về kỷ luật. Học sinh không tuân thủ nội quy có thể bị cảnh cáo hoặc loại ra khỏi Câu lạc bộ. Ngược lại, những thành viên tích cực có thể được khen thưởng và khuyến khích.

III/. Kết quả đạt được qua quá trình thực hiện

Thực hiện tốt công tác vận động, tuyên truyền nên 100% Viên chức, học sinh và CMHS của trường đã quán triệt, nhận thức được tầm quan trọng của việc tổ chức hoạt động các Câu lạc bộ từ đó học sinh có điều kiện rèn luyện năng khiếu bản thân, góp phần nhà trường nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện đáp ứng chương trình giáo dục phổ thông 2018.

Tổ chức và quản lý các câu lạc bộ một cách hiệu quả không chỉ giúp các Câu lạc bộ hoạt động tốt hơn mà còn thu hút được nhiều thành viên tham gia, tạo ra giá trị thực tế cho cả các thành viên và cộng đồng.

Tạo ra môi trường phát triển toàn diện, khuyến khích học sinh tham gia các hoạt động ngoại khóa bổ sung hữu ích, đồng thời góp phần nâng cao thành tích giáo dục của nhà trường thể hiện qua kết quả các Hội thi các cấp tổ chức.

Các Câu lạc bộ đã hình thành và xây dựng được quy chế hoạt động. Tự tạo ra nguồn kinh phí để Hoạt động, dưới sự giám sát của lãnh đạo nhà trường và giáo viên chịu trách nhiệm chính trong Câu lạc bộ

Qua sinh hoạt Câu lạc bộ, học sinh được rèn luyện những kỹ năng cần thiết như: Kỹ năng làm việc theo nhóm, kỹ năng giải các bài tập theo chủ đề, kỹ năng giao tiếp, thuyết trình trước đám đông,... đồng thời giúp học sinh bước đầu có những định hướng về nghề nghiệp, tương lai cho bản thân. Từ đó, sự mạnh dạn, tự tin, lý tưởng sống sẽ được phát huy ở các em học sinh. Chẳng hạn, tại Câu lạc bộ thể thao, ngoài những kỹ năng cần có, các em còn được rèn kỹ năng ứng xử, kỹ năng trợ giúp lẫn nhau và biết ứng xử đẹp khi thi đấu.

Điều đặc biệt khi thành lập và tổ chức các Câu lạc bộ trong nhà trường là việc phát hiện, phát huy những năng lực vốn có, tài năng thiên bẩm ở học sinh mà trong giờ học trên lớp, các em ít có cơ hội để thể hiện.

Việc thành lập các Câu lạc bộ là một biện pháp để gắn việc học lý thuyết với thực hành. Tham gia Câu lạc bộ, học sinh được “làm” nhiều hơn, phát huy khả

năng tư duy, sáng tạo, tự tin, thân thiện, cởi mở, chủ động trong học tập, giao tiếp,...

Qua sự lãnh chỉ đạo nhà trường, sự hướng dẫn của các thầy cô giáo trong Ban chủ nhiệm Câu lạc bộ, sự khích lệ của học sinh. Năm học vừa qua, các Câu lạc bộ bước đầu đã đi vào nề nếp và hoạt động có hiệu quả. Trên cơ sở Kế hoạch được xây dựng từ đầu năm học, các Câu lạc bộ đã tổ chức các hoạt động vào thời gian ngoài giờ học chính khóa, sinh hoạt trực tiếp, trực tuyến,... để tiến hành những công việc cụ thể. Có thể thấy hiệu quả hoạt động của Câu lạc bộ có sự chuyển biến tích cực.

IV. Bài học kinh nghiệm

Đã đến lúc chúng ta không thể xem nhẹ vị trí, vai trò của các Câu lạc bộ, không thể cứ tổ chức hoạt động là được, mà cần phải chú ý đến chất lượng hiệu quả của nó. Thông qua các Câu lạc bộ có những điều kiện hết sức thuận lợi, đó là có khả năng cuốn hút chủ thể hoạt động, làm cho chủ thể hoạt động hoá thân vào đối tượng. Đó chính là cơ hội cho quá trình giáo dục và hình thành nhân cách học sinh. Quá trình này phụ thuộc rất nhiều vào phương pháp tổ chức hoạt động, phương pháp tiếp cận hoạt động.

Nhà quản lý không ngừng bồi dưỡng về nhận thức cũng như năng lực tổ chức đáp ứng được yêu cầu của công tác tổ chức và quản lý các Câu lạc bộ tại trường, luôn hoạch định một kế hoạch có tầm chiến lược, phù hợp với yêu cầu đổi mới giáo dục theo chương trình GDPT 2018. Phải luôn chú trọng bồi dưỡng về nhận thức cho viên chức về vai trò, ý nghĩa của hoạt động các Câu lạc bộ trong nhà trường; Ban lãnh đạo phải mạnh dạn phân cấp quản lý, uỷ quyền cho cấp dưới, xây dựng bầu không khí tâm lý tốt đẹp trong tập thể thì chắc chắn việc quản lý điều hành các hoạt động sẽ dễ dàng và có sự hợp tác tận tình của đồng nghiệp và học sinh.

Muốn nâng cao hiệu quả hoạt động các Câu lạc bộ, Ban lãnh đạo phải quản lý đúng qui trình từ xác định mục tiêu quản lý, kế hoạch, tổ chức thực hiện và kiểm tra đánh giá để có chế độ khen thưởng động viên hoặc uốn nắn, điều chỉnh những sai sót, lệch lạc kịp thời.

C. KẾT LUẬN

Chuyên đề này nhấn mạnh vai trò quan trọng của các Câu lạc bộ trong việc phát triển toàn diện học sinh THCS, đồng thời đề xuất những giải pháp thực tiễn để quản lý và tổ chức hiệu quả Câu lạc bộ. Thông qua việc áp dụng các giải pháp phù hợp, nhà trường có thể xây dựng các Câu lạc bộ vững chắc, giúp học sinh không chỉ học hỏi kiến thức mà còn phát triển những phẩm chất và năng lực.

Việc quản lý và tổ chức các câu lạc bộ ở trường THCS không chỉ dừng lại ở các hoạt động ngoại khóa mà còn là cơ hội để học sinh phát triển toàn diện, trở thành những công dân có trách nhiệm, sáng tạo và tự tin.

Qua thời gian quản lý, tìm hiểu hoạt động tổ chức các Câu lạc bộ tại đơn vị, tôi thấy cần hiểu biết thêm nhiều vấn đề mà trước đây mình chưa nắm được, chỉ làm ở dạng những kinh nghiệm của người đi trước. Bây giờ nghiên cứu đề tài này, tôi càng hiểu sâu và rõ hơn về vai trò quản lý của người cán bộ quản lý trong việc

tổ chức hoạt động các câu lạc bộ cho học sinh. Do thời gian có hạn và kinh nghiệm bản thân còn ít nên những gì tôi trình bày ở trên chắc chắn còn thiếu sót, mong quý thầy cô giáo lãnh đạo phòng giáo dục, lãnh đạo các trường trong địa bàn huyện đóng góp thêm. Hy vọng qua việc nghiên cứu tài liệu, trao đổi kinh nghiệm với các đồng nghiệp, sự khảo sát ý kiến nội dung chuyên đề với viên chức trong nhà trường, tôi sẽ rút ra nhiều bài học bổ ích, những hướng đi giúp cho bản thân nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động tổ chức các Câu lạc bộ tại trường trong thời gian tới, góp phần hoàn thành mục tiêu giáo dục toàn diện của nhà trường./.

Trường THCS Phan Bội Châu

-